PLURIFORMITÀ TAL-KARIŻMI FIL-KNEJJES PAWLINI

Rev Dr Martin Micallef OFMCap

Kelma importanti fl-użu tal-vokabularju ta' San Pawl hija "il-Knisja" - bil-Grieg: *ekklesia.*[1] San Pawl jindirizza l-ittri b'mod speċifiku lill-"Knisja ta' Tessalonika";[2] lill-"Knisja… li qiegħda f'Korintu"[3]; u lill-"knejjes f'Galazja,"[4] filwaqt li b'mod regolari jirreferi "għall-knejjes kollha."[5]

Jidher li dan l-Appostlu ħa din il-kelma mit-Testment il-Qadim, fejn il-kelma *ekklesia* tintuża daqs 100 darba fis-LXX, bi traduzzjoni għall-Kelma Lhudija *qahal,* "ġemgħa."[6] Waħda mit-tixbihat li San Pawl imbagħad juża biex jitkellem dwar il-Knisja hija dik tal-"ġisem ta' Kristu"[7] - bil-Grieg: *soma Christou* - meqjusa bħala t-tixbiha teoloġika dominanti fl-ekkleżjoloġija ta' San Pawl.[8] F'dan l-artiklu se naraw kif f'Rum 12:4-8 u 1 Kor 12:4-28,[9] San Pawl juża fit-tul it-tixbiha tal-ġisem ta' Kristu għall-Knisja, filwaqt li jintroduċi wkoll il-kunċett ta' kariżma/don – bil-Grieg: *charismata* - biex jirreferi għar-riżultat ta' azzjoni mogħtija b'xejn jew aħjar bħala rigal ta' Alla lil xi ħadd.

Il-membri tal-ġisem

Bħalma l-ġisem għandu bosta membri bil-funzjoni partikulari tagħhom, hekk ukoll fil-Knisja. Hekk jurina San Pawl fil-lista tal-kariżmi li jsemmi f'Rum 12:6-8. Din il-lista li nsibu hawnhekk mhijiex waħda kompluta jew sistematika, imma biss eżemplari. Minkejja dan, nistgħu ngħidu li d-doni msemmija hawn kienu relevanti u biżżejjed biex jinfurzaw il-prinċipji regulatorji li jissemmew fil-vv.3-5.[10] Il-lista tinkludi d-don *tal-profezija* - bil-Grieg: *propheteian*; *tal-ministeru/qadi* - bil-Grieg: *diakonian*; tat-tagħlim - bil-Grieg: *didaskon;* tat-tħeġġiġ - bil-Grieg: *parakalon; tat-tqassim* - bil-Grieg: *metadidous; tal-awtorità* - bil-Grieg: *proistamenos; tal-ħniena* - bil-Grieg: *eleon.* Hekk naqraw f'Rum 12:6-8 - "Jekk għandna d-don tal-profezija, ħa nħaddmuh skont il-qies tal-fidi; jekk għandna d-don tal-ministeru, ħa nservu; min għandu d-don tat-tagħlim, ħa jgħallem; min id-don tat-tħeġġiġ, ħa jħeġġeġ; min id-don tat-tqassim, ħa jqassam b'idejh miftuħa; min għandu l-awtorità fuq l-oħrajn, ħa jmexxi bil-ħerqa; min id-don tal-opri tal-ħniena, ħa jagħmel dan bil-ferħ."

Hu kważi impossibbli li nimmarkaw b'eżattezza l-funzjoni ta' kull wieħed minn dawn "id-doni" jew "kariżmi" u d-differenzi ta' bejniethom, għalkemm nistgħu niddistingwu bejn id-doni/kariżmi f'rabta mal-Kelma, jiġifieri, *il-profezija, it-tagħlim, it-tħeġġiġ u l-ħniena* mid-doni/kariżmi li jidhru aktar "amministrattivi," jiġifieri, *il-qadi* u *t-tqassim.* Hemm imbagħad dawk id-doni/kariżmi ta' karattru aktar deċiżiv jew awtorevoli, anke jekk dawn jokkupaw l-aħħar post f'din il-lista li jagħti San Pawl, jiġifieri, *l-awtorità.* Hu x'inhu l-każ, jidher li l-aktar ħaġa importanti hi li wara dawn il-ministeri jkun hemm imħabba sinċiera: "qisu li l-imħabba tagħkom ma tkunx wiċċ b'ieħor - bil-Grieg: *he agape anypokritos*" (Rum 12:9).

Il-kariżma/don tal-Profezija

L-ewwel fil-lista ta' kariżmi/doni li nsibu f'Rum 12, San Pawl iqiegħed id-don tal-*profezija* li tissemma hawn biss fl-Ittra lir-Rumani, minkejja li l-appostlu jqis din il-kariżma bħala waħda mill-aktar doni spiritwali importanti.[11] Diġà fl-Ewwel Ittra lit-Tessalonkin, San Pawl iwissi: "Tmaqdrux il-profezija."[12] F'1 Kor 12:28[13] il-Profeti jiġu wara l-Appostli. Jista' jkun li f'Rum 12 San Pawl iqiegħed il-profeti l-ewwel fil-lista u allura jagħti importanza kbira lil din il-kariżma, minħabba li hu kien iqis

il-funzjoni ta' din il-kariżma bħala waħda li tibni l-ġisem ta' Kristu.[14]

Il-ħidma tal-profeti msemmija hawn ma kinetx tikkonsisti filli xi ħadd iħabbar il-futur,[15] imma pjuttost li jitkellem f'isem Alla u jikxef dak li hemm moħbi fil-qlub.[16] F'dan is-sens, il-kariżma tal-profezija tirreferi għall-funzjoni li xi ħadd kien jirċievi sabiex jikkomunika r-rivelazzjonijiet tal-verità ġejjin minn Alla. Il-prinċipju li kellu jirregola l-kariżma tal-profezija kien "li nħaddmuh skont il-qies tal-fidi."[17] Ir-referenza għall-fidi hawn għandha tiftiehem fis-sens oġġettiv tal-verità rivelata u emmnuta.

Il-kariżma/don tal-ministeru

It-tieni kariżma li jsemmi San Pawl f'Rum 12:7 huwa *il-ministeru.* Mhuwiex faċli ngħidu eżattament x'kien qed ifisser San Pawl bil-kelma *diakonia* hawnhekk, tradotta bil-Malti bħala *ministeru.* Il-kelma tista' tfisser xi ministeru jew servizz partikulari, bħalma naqraw fl-Atti 6:2 fejn jissemma l-ministeru tal-qadi fl-imwejjed; inkella l-amministrazzjoni ta' għajnuna materjali lill-membri tal-komunità,[18] jew servizz ġeneriku li jinkludi fih il-mezz kif tinbena l-komunità kif jikteb San Pawl meta jitkellem fuq il-ministeru tiegħu stess.[19] Xi studjużi iżda jżidu li hawnhekk San Pawl kien qed jirreferi għall-ministeru tal-Kelma filwaqt li jsejjaħ dan il-ministeru bħala wieħed li jsir mill-appostli.[20]

Il-kariżma/don tat-tagħlim

It-tielet fil-lista tal-kariżmi li jsemmi San Pawl f'Rum 12:7 huwa d-don tat-tagħlim. F'dan ir-rigward, Rum 12:7 taqbel mal-lista tal-kariżmi elenkati wkoll f'1 Kor

12:28. Filwaqt li fl-ewwel żewġ kariżmi, l-appostlu juża t-termini "profezija" u "ministeru," hawnhekk huwa juża terminu aktar konkret. Fil-fatt fil-ħames funzjonijiet li għad baqagħlu jsemmi San Pawl jitkellem f'termini ta' *persuni* li jħaddmu xi doni/kariżmi.

L-Appostlu jqis lilu nnifsu bħala wieħed minn dawk li kienu mogħnija b'din il-kariżma.[21] *Ho didaskon* huwa xi ħadd li jgħallem il-katekeżi[22] jew inkella jinterpreta l-Iskrittura. Fiż-żewġ każi din il-kariżma tat-tagħlim hija marbuta mal-komunikazzjoni tat-tagħrif dwar il-Mulej Alla u r-rieda tiegħu.[23]

Il-kariżma/don tat-tħeġġiġ

Ir-raba' fil-lista tal-kariżmi msemmija f'Rum 12:8 hija t-tħeġġiġ. Skont xi wħud, din il-kariżma tirreferi għal dawk li fil-komunità kienu meqjusin bħala l-missirijiet spiritwali li bit-tħeġġiġ u l-faraġ ta' kliemhom setgħu jmexxu l-membri fil-ħajja komuni ta' bejniethom.[24] B'din il-kariżma mfissra bil-kelma *paraklesis* San Pawl wisq probabbli kien qed jifhem pariri jew istruzzjonijiet fl-imġiba etika.[25]

Il-kariżma/don tat-tqassim

Il-ħames fil-lista tal-kariżmi msemmija f'Rum 12:8 hija l-kariżma tat-tqassim – bil-Grieg: *metadidomai*. Xi drabi din il-kariżma hija mfissra f'siltiet oħra bħala d-don li tagħti xi ħaġa b'id miftuħa jew mill-qalb, jiġifieri b'ġenerożità.[26] F'kelma oħra din il-kariżma titfisser fit-tqassim mill-ġid tiegħek mal-oħrajn.[27] Għalkemm ħafna mill-kummentarji jżommu din il-pożizzjoni, hemm min jirreferi hawn għall-għoti tad-doni spiritwali kif ukoll għall-ħwejjeġ materjali.[28] F'dan il-każ, din il-kariżma rridu nqabbluha mal-użu tal-istess kelma *metadidonai* li San Pawl juża wkoll f'Rum 1:11 met jikteb – "Nixtieq ħafna narakom u naqsam magħkom id-doni spiritwali biex inwettaqkom" u ma' 1 Tess 2:8 fejn naqraw: "Aħna għożżejniekom hekk li ridna naqsmu magħkom mhux biss l-Evanġelju ta' Alla imma wkoll ħajjitna stess, daqskemm ħabbejniekom." Studjużi oħra iżda jinsistu li *metadidonai* tissemma f'sens aktar wiesgħa fejn li "tati lill-foqra" b'mod illi tista' tiġi tradotta "jekk xi ħadd se jikkomunika l-għana tal-Evanġelju, ħa jagħmel dan b'sempliċità, jiġifieri mingħajr ma joqgħod jiftaħar."[29]

Il-kariżma/don tal-awtorità

Is-sitt kariżma fil-lista li nsibu f'Rum 12:8 hija "l-awtorità fuq l-oħrajn." Il-kelma użata bil-Grieg hawnhekk *ho proistamenos* litteralment tfisser xi ħadd li qiegħed fir-ras jew li jippresiedi u jmexxi u allura San Pawl kien qed jirreferi għal dawk li kellhom xi sehem fit-tmexxija tal-Knisja. [30] F'1 Kor 12:28 din il-kariżma hija mogħtija l-isem ta' "treġija." Xi studjużi jiġbdu l-attenzjoni għall-fatt li San Pawl ma jqisx din il-kariżma bħala xi uffiċju ta' persuna waħda. Hekk juruna siltiet oħra fejn it-tmexxija tal-komunitajiet insara kienet timplika numru ta' persuni,[31] anke jekk hawnhekk l-appostlu juża s-singular mingħajr

ebda referenza għan-numru ta' dawk li setgħu jeżerċitaw din il-kariżma. Minflok, San Pawl iħeġġeġ sabiex min għandu din il-kariżma "jmexxi bil-ħerqa" jew biż-żelu. Imma forsi l-aktar ħaġa kurjuża hawnhekk hija l-ordni li fiha tissemma din il-kariżma, fejn San Pawl iħalli l-awtorità kważi għall-aħħar post fil-lista tal-kariżmi li jiffurmaw il-ġisem ta' Kristu.

Il-kariżma/don tal-ħniena

Is-seba' u l-aħħar kariżma li jelenka San Pawl f'Rum 12:8 hija l-ħniena. Il-persuna li jwettaq opri ta' ħniena – bil-Grieg: *ho eleon* – huwa bħas-Samaritan it-Tajjeb. Xi studjużi jaraw f'din il-kariżma rifless ta' dak li naqraw fil-ktieb ta' Tobija,[32] għalkemm l-użu ta' din il-kariżma f'Rum 12:8 tista' tirreferi għal kull xorta ta' għemejjel ta' karità bħal ngħidu aħna, ddur bil-morda, tidfen il-mejtin, u li tipprovdi lill-ħabsin il-bżonnijiet tagħhom. Lil min hu mogħni b'din il-kariżma, San Pawl iħeġġu biex "jagħmel dan bil-ferħ." Il-mod mela kif inwettqu dan, hu importanti daqs l-att fih innifsu.

Ministeri fil-Knisja:

Meta nqisu din il-lista, xi studjużi jikkonkludu li hawnhekk għandna referenza għal xi tip ta' ministeri fil-knejjes ta' San Pawl,[33] filwaqt li studjużi oħra iżda jiċħdu dan.[34] Dawn tal-aħħar ifakkruna kif San Pawl ma jsemmi xejn pereżempju fuq l-isqfijiet, il-presbiteri, u djakni fl-Ittra lir-Rumani. Minkejja dan, E. Käsemmann isostni li hawnhekk mhux biss għandna l-etika ta' komunità imma wkoll l-istadji tal-ordni jew struttura ta' komunità.[35] L-impressjoni li nieħdu hija li filwaqt li ċertament f'din l-Ittra jissemmew persuni mimlija bl-Ispirtu li ħadmu ma' San Pawl f'Ruma,[36] min-naħa l-oħra ma jidhirx li hemm xi mexxejja għolja jew figuri appostoliċi li San Pawl ħass li kellu jitratta magħhom hawnhekk.[37] Filwaqt li ngħidu dan iżda, ir-referenza għall-"mexxejja" hawn tindika li l-knisja f'Ruma ma kinetx nieqsa minn mexxejja li kellhom iħaddmu l-awtortià bl-imħabba u b'żelu.

Il-lista tal-kariżmi f'1 Kor 12

Il-lista ta' dawn id-doni/kariżmi li San Pawl jagħti f'Rum 12:6-8 insibuha mill-ġdid f'1 Kor 12 imma din id-darba bi struttura aktar elaborata fuq it-tixbiha tal-ġisem: "Bħalma l-ġisem hu

wieħed u fih ħafna membri, u l-membri kollha tal-ġisem, għad li huma ħafna, jagħmlu ġisem wieħed, hekk ukoll Kristu. Għax aħna wkoll, ilkoll tgħammidna fi Spirtu wieħed biex nagħmlu ġisem wieħed, sew Lhud u sew Griegi, sew ilsiera u sew ħielsa, u lkoll xrobna minn Spirtu wieħed."[38] L-enfasi li jagħti hawn San Pawl hija fuq l-istess Spiritu li jagħti l-ħajja lil dan il-Ġisem: "Hemm diversi doni, imma l-istess wieħed hu l-Ispirtu; hemm diversi ministeri, imma l-istess wieħed hu l-Mulej; hemm diversi ħidmiet, imma l-istess Alla, li jaħdem kollox f'kulħadd ... Dan kollu jaħdmu l-istess Spirtu wieħed, li jqassam lil kull wieħed kif jogħġbu."[39]

F'dan il-kapitlu 12 ta' l-Ewwel Ittra lill-Korintin, San Pawl jagħti lista doppja tal-"ministeri" jew kariżmi. Fl-ewwel lista li huwa jippreżenta fil-versi 7-10 nosservaw din l-ordni: (i) Lil wieħed (jingħata) kliem l-għerf mill-istess Spirtu (v.7); (ii) Lill-ieħor il-kelma tas-sapjenza mill-istess Spirtu (v.8); (iii) Lill-ieħor il-fidi mill-istess Spirtu (v.9); (iv) Lill-ieħor id-don tal-fejqan mill-istess Spirtu (v.9); (v) Lill-ieħor is-setgħa tal-mirakli (v.10); (vi) Lill-ieħor id-don tal-profezija (v.10); (vii) Lill-ieħor id-don tal-għażla ta' l-ispirti (v.10); (viii) Lill-ieħor diversi ilsna (v.10); (ix) Lill-ieħor it-tifsir ta' l-ilsna (v.10).

Forsi nistgħu naqsmu din il-lista fi tliet kategoriji. L-ewwel tliet kariżmi huma d-doni marbutin mal-kelma: il-messaġġ tal-għerf, ta' għarfien u ta' fidi (vv. 8-9). It-tieni doni jiġbru flimkien

in-numru 4 u 5 f'rabta mal-fejqan u l-mirakli (vv. 9-10). It-tielet dawk id-doni li jiġbru flimkien in-numru 6 sa 9 li jsemmu mill-ġdid il-funzjonijiet marbutin mal-kelma iżda b'awtorità: titkellem *f'isem* Alla, *dixxerniment* tal-ispirtu, titkellem b'ilsna differenti jew *interpretazzjoni* tal-ilsna (v.10).

Mhuwiex ċar jekk nistgħux nistabilixxu parallelizmu bejn din il-lista u dik li nsibu f'Rumani 12. Forsi aktar importanti hu li nagħrfu ż-żewġ frażijiet li jinkwadraw din il-lista u li jiffurmaw *inclusio* bibliku, jiġifieri kelma jew tema li tissemma fil-bidu u fl-aħħar ta' silta u li allura tati sens ta' unità lis-silta partikulari.

Fil-bidu tal-paragrafu, jiġifieri f'1 Kor 12:4-6 San Pawl jirrepeti: (i) doni (bil-Grieg: *charismaton*) differenti, imma Spirtu wieħed (v.4); (b) ministeri (bil-Grieg: *diakonion*) differenti, imma Mulej wieħed (v.5); (c) ħidmiet (bil-Grieg: *energematon*) differenti, imma Alla wieħed (v.6). Fl-aħħar tal-paragrafu, imbagħad insibu xi ħaġa simili meta naqraw: "Dan kollu jaħdmu l-istess Spirtu wieħed, li jqassam lil kull wieħed kif jogħġbu" (1 Kor 12:11).

It-tieni lista ta' "ministeri" li San Pawl jagħtina f'din l-istess Ittra f'1 Kor 12:28-31 hija aktar teknika minn dik ta' qabilha. San Pawl hawn jintroduċi din il-lista bil-kliem: "Lil xi wħud Alla qegħedhom fil-Knisja ..." u immedjatament igħaddi għal din il-lista li donnha hija intenzjonata aktar sabiex tistabilixxi "ġerarkija" fil-"Knisja" kif juru dawn l-avverbji (l-ewwel, it-tieni, it-tielet): "*fl-ewwel post* bħala appostli, *it-tieni* bħala profeti, *it-tielet* bħala għalliema. Imbagħad id-don tal-mirakli, imbagħad id-don tal-fejqan, l-għajnuna, it-treġija, u d-don tal-ilsna diversi."[40]

Mill-ġdid hawnhekk donnu li nistgħu nikklassifikaw din il-lista ta' "ministeri" fi tliet kategoriji: il-ministeri "tal-kelma;" il-ministeri tal-"assistenza" li jinkludu, mirakli, fejqan, eċċ; u l-ministeri ta' "awtorità." B'dan il-mod, għandna skema kważi identika għal dik li nsibu fl-Ittra lir-Rumani. Bħal-lista tal-kariżmi li nsibu f'Rum 12, hawn ukoll forsi mhux b'koinċidenza li l-"awtorità" hija mqiegħda fl-aħħar tal-lista, anke jekk il-kelma bil-Grieg użata hawn mhijiex l-istess bħal dik użata f'Rumani 12.

Jista' jkun li r-raġuni għal dan hija li f'komunitajiet żgħar bħal ma kienu dawn il-komunitajiet imwaqqfa minn San Pawl jew f'relazzjoni miegħu, kien hemm inqas bżonn ta' deċiżjonijiet awtoritarji. Imma din il-ħaġa xorta tispikka, mhux biss minħabba li San Pawl innifsu jintroduċi f'din il-lista dawk l-avverbji ġerarkiċi (l-ewwel, it-tieni, it-tielet), imma wkoll minħabba l-mod kif huwa qiegħed "it-treġija" mad-"don ta' ilsna diversi," kariżma li San Pawl ftit jagħtiha importanza kif naqraw f' 1 Kor 14.

Konklużjoni

Mill-ġdid, il-lista tal-ministeri f'1 Kor 12 tagħlaq bl-istess nota li nsibu wara l-lista f'Rum 12, għalkemm fil-każ ta' 1 Kor din in-nota hija itwal. F'din in-nota San Pawl jurina li x-xogħol strutturali veru tal-Knisja hija l-imħabba. Huwa għalhekk li wara dan il-kapitlu 12, San Pawl jagħtina l-Kantiku tal-imħabba mifrux fuq il-kapitlu 13. Hu x'inhu l-ministeru li xi ħadd igawdi fil-Knisja, mingħajr l-imħabba dak il-ministeru m'għandu l-ebda valur. Huwa għalhekk li fil-bidu ta' dan il-Kantiku, San Pawl għal tliet darbi jirrepeti l-istess frażi: "Li kieku kont .... bla ma kelli l-imħabba ...." bil-konsegwenzi kollha negattivi "kont inkun qisni strument tar-ram iżarżar jew platti jċekċku";[41] "ma kont inkun xejn";[42] "xejn ma jkun jiswieli ta' ġid."[43] Mhux il-profezija jew l-għerf[44] lanqas li tagħmel il-mirakli,[45] lanqas kwalinkwe xogħol ta' karità,[46] imma dak li jgħodd hu l-imħabba.

Referenzi

1 Fl-Ittri tiegħu, San Pawl juża l-kelma ekklesia 62 darba, l-aktar f'Ewwel Ittra lill-Korintin. Fuq dan ara James D.G. Dunn, The Theology of Paul the Apostle (Edinburgh: T&T Clark, 1998), 537, n.15.

2 1 Tess 1:1; 2 Tess 1:1.

3 1 Kor 1:2; 2 Kor 1:1.

4 Gal 1:2.

5 Ara Rum 16:4, 16; 1 Kor 4:17; 7:17; 11:16; 14:34; 2 Kor 8:18, 19, 23-24; 11:8,28; 12:13; Fil 4:15.

6 Ara pereżempju Num 16:3; Dewt 23:1-3; 1 Kron 28:8; Neħ 13:1. Ara Dunn, The Theology of Paul the Apostle, 537. San Pawl jitkellem mill-Knisja permezz ta' numru ta' termini ħafna minnhom meħudin mit-Testment il-Qadim. Huwa jsejjaħ lil dawk li jemmnu bħala "qaddisin" - bil-Grieg: hoi hagioi. Għal San Pawl dawn il-persuni huma dawk li jinsabu "fi Kristu" - bil-Grieg: en Christo. Ara 1 Kor 1:2; Fil 1:1.

7 Ara Herman N. Ridderbos, Paul: An Outline of his Theology (Grand Rapids: Eerdmans, 1975), 327. L-użu għal din it-tixbiha fl-Ittri ta' San Pawl ivarja u mhuwiex wieħed uniformi. San Pawl jikteb: "il-ħobż li naqsmu m'huwiex għaqda mal-ġisem ta' Kristu?" (1 Kor 10:16); "Bħalma l-ġisem hu wieħed u fih ħafna membri ... hekk ukoll Kristu" (1 Kor 12:12); "Intom il-ġisem ta' Kristu, u kull wieħed minnkom membru tiegħu" (1 Kor 12:27); "Hekk aħna ġisem wieħed fi Kristu" (Rum 12:5).

8 Ara Rum 12:4-5. San Pawl juża l-istess tixbiha f'1 Kor 10 meta jaffaċja nuqqas ta' ftehim u abbuż fl-ikla tal-Mulej, u f'1 Kor 12 meta jaffaċja mistoqsijiet dwar il-qima fil-ġemgħat tal-Korintin. L-istess tixbiha nsibuha wkoll użata fl-Ittri post-Pawlini. Ara Kol 1:18, 24; 2:19 u 3:15; Efes 1, 22-23; 2:15-16; 4:4, 12, 15-16.

9 Ara wkoll Efes 4:7.16. Ir-rabta Pawlina mal-Ittra lill-Efesin hija diskussa ħafna mill-istudjuzi, u nistgħu ngħidu li l-ekkleżjoloġija tagħha hija ħafna differenti minn dik ta' 1 Korintin. Filwaqt li din tal-aħħar titkellem aktar dwar komunità ekkleżjali u lokali, f'Efesin insibu viżjoni teoloġika għolja u elaborata tal-Knisja Universali ppreżentata bħala l-għarusa bla tebgħa ta' Kristu, il-Ġisem ta' Kristu, il-milja tat-totalità ta' Kristu (Efes 1:20-23). Xejn minn dan ma naqraw f'1 Kor.

10 Fuq dan il-punt ara John Murray, The Epistle to the Romans. The New International Commentary on the New Testament (Grand Rapids/Michigan: Eerdmans, 1968), 121-122.

11 Ara 1 Kor 12:10-11.

12 1 Tess 5:20. Ara wkoll, 1 Kor 12:10, 28; 13:2; 14:1,3-6, 24, 39; 1 Tim 4:14.

13 Ara wkoll Efes 4:11.

14 Ara Ben Witherington III, Jesus the Seer: The Progress of Prophecy (Peabody: Hendrickson, 1999), 293-328.

15 Għalkemm l-uffiċju ta' Profeta ma kienx ristrett għat-tħabbir tal-ġrajjiet fil-futur, din kienet ukoll prerogattiva tal-profeta kemm-il darba l-Mulej jogħġbu jirrivelalu l-ġrajjiet li kellhom iseħħu. Ara Atti 21:10-11.

16 Ara 1 Kor 14:24-25. Ara wkoll Joseph A. Fitzmyer, Romans. The Anchor Bible 33 (London: Geoffrey Chapman, 1993), 647.

17 Rum 12:6.

18 Ara Rum 15:25, 31; 1 Kor 16:15; 2 Kor 8:4.

19 Ara Rum 11:13; 1 Kor 12:5; 2 Kor 4:1; 11:8.

20 Ara Atti 6:4; 20:24; 21:19; 2 Kor 4:1; 5:18; 6:3. Ara Murray, The Epistle to the Romans, 123-124. Filwaqt li Murray iżomm din il-pożizzjoni huwa xorta waħda jikkonkludi li ma nistgħux inkunu ċerti li San Pawl kellu dan il-ministeru f'moħħu hawnhekk.

21 Ara 1 Kor 4:17.

22 Ara 1 Kor 14:19; Gal 6:6.

23 Ara r-referenzi li jagħmel Fitzmyer, Romans, 648.

24 Ara ibid.

25 Ara 1 Tess. 5:11; Fil 2:1.

26 Ara 2 Kor 8:2; 9:11,13.

27 Ara Lq 3:11; Efes 4:28.

28 Ara Fitzmyer, Romans, 648.

29 Ara W.C. van Unnik, "The Interpretation of Romans 12:8: ho metadidous en haploteti," in On Language, Culture, and Religion. In Honor of Eugene A. Nida, ed. M. Black and W.A. Smalley (The Hague, Paris: Mouton, 1974), 169-183.

30 Ara 1 Tess 5:12; 1 Tim 5:17.

31 Ara pereżempju Atti 15:2,4,6,22,23; 16:4; 20:17, 28.

32 Ara wkoll, Fitzmyer, Romans, 648.

33 Hekk pereżempju fir-rigward tal-kariżma tat-tagħlim Udo Scnelle, Apostle Paul: His Life and Theology, trans. M. Eugene Boring (Grand Rapids, Michigan: Baker Academic, 2005), 572, iżomm li hawnhekk qegħdin nitrattaw ma' uffiċju partikulari fil-Knisja.

34 Ara C. K. Barrett, The Epistle to Romans. Blacks' New Testament Commentary (Peabody: Hendrickson, 1991), 219.

35 Ernest Kasemann, Commentary on Romans (Grand Rapids: Eerdmans, 1980), 332.

36 Ara Rum 16.

37 Ara M.Y. MacDonald, The Pauline Churches (Cambridge: Cambridge University Press, 1988), [illegible]

38 1 Kor 12:12-13.

39 1 Kor 12:4-6.11.

40 1 Kor 12:28-29.

41 1 Kor 13:1.

42 1 Kor 13:2.

43 1 Kor 13:4.

44 Ara 1 Kor 13:2a.

45 Ara 1 Kor 13:2b.

46 Ara 1 Kor 13:3.